

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondințele sînt a se adresa redacțiunii „Fóia diecesană“;
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.	Pentru publicațiunile oficióse, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	érá banii de prenumerațiune și inserțiunii la Tipografia diecesană în Caransebeș.
„ „ „ „ pe 1/2 an . . 2 „ 50 „		
„ România și străinătate pe an . 14 franci		
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		

Nr. 57 Metr.

Miron,

din îndurarea lui Dumneđu Archiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și Metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania,

Preásanțților frați episcopi, venerabilelor consistorii eparchiale; iubitorilor și onorabililor deputați congresuali; iubitorului cler și popor din provincia Nóstră metropolitană: Dar și milă dela Dumneđu, și salutarea Nóstră cordială

Dupăce congresul ordinariu național bisericesc al provinciei nóstre metropolitane, care la espirarea periodului de trei ani avea să se întrunească la 1/13 Octobre 1884, în urma unor dificultăți create prin emisul înaltului ministeriu regio-ungaric de culte și instrucțiune publică din 24 Septembrie 1884 Nr. 35.214 nu a putut fi convocat pe acel termen normal; deasemenea nu a putut fi convocat nici pe alt termen fipsat mai apoi în conțelegere cu consistoriul metropolitan pe 11/23 Novembre 1884 din cauza, că rezoluțiunea preainaltă a sosit numai puțin nainte de acest termen nou; în fine nu a putut fi convocat nici la termenul de 1/13 Octobre 1885 din cauza unor nóue dificultăți create prin emisul ministerial din 27 Octobre 1885 Nr. 1821: acum, când Maiestatea Sa cesară apostolico-regescă, prin preainalta rezoluțiune dată în Budapesta, la 16 Mai a. c. și notificată prin emisul ministerial din 17 Mai a. c. Nr. 997, a binevoit preagrățios a lua la cunoșcință intenționata convocare a congresului nostru pe 8/20 Iuniu a. c. — Noi cu privire la dispozițiunile statutului organic, cari regulază ținerea congresului, și la impregiurările estraordinari intrevenite, convocăm, și prin acésta dechiărăm de convocat congresul național bisericesc al provinciei nóstre metropolitane

la biserica parochială din cetatea Sibiiu, pe Dumineca Tuturor Sântilor, adecă pe 8/20 Iuniu a. c. la 9 óre înainte de mędăđi, în care și după terminarea ritualelor bisericesci va urma numai decăt deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat din reședința nóstră arhiepiscopescă-metropolitană în Sibiiu, la 8/20 Maiu, 1886.

Miron Romanul m. p.
metropolit.

Raportul general al senatului scolariu pro 1884/5 cătră Sinodul eparchial.

Venerabile Sinod eparchial!

Subscrisul Consistoriu vine cu tot respectul a subșterne Venerabilului Sinod eparchial următorul raport despre starea învățământului în institutele nóstre confesionale în anul 1884/5, precum și despre tinerimea nóstră română greco-orientală, carea în acel an aú cercetat alte institute de învățământ de pe teritoriul diecesei nóstre.

I. Institutele diecesane confesionale.

1. Scólele poporale elementare.

În anul scolariu 1884/5 în comunele bisericesci, ale căror scóle stau sub jurisdicțiunea Consistoriului nostru, au fost prunci harnici de scóla:

parte bărbătescă	9.971
parte fêmeescă	9.094
	<hr/>
peste tot	19.065

Din acestia au cercetat scólele nóstre elementare

parte bărbătescă	6.611
parte fêmeescă	3.294
	<hr/>
la olaltă	9.905

Afară de acestia au mai cercetat scóle elementare străine 327, peste tot 10.242, séu 53.70 %

Asămănând numărul pruncilor harnici de școală din anul 188⁴/₅, cu numărul pruncilor din anul precedent 188³/₄, se află un creșterea de 883 de prunci de ambele sexe, sau 4.85⁰/₁₀₀.

Din contră în cercetarea școlilor se află un scădemânt de 1.47⁰/₁₀₀.

Cea mai bună cercetare a fost în protopresbiteratul Ciacovei, în care cercetarea școlilor trece peste 68⁰/₁₀₀, și cea mai slabă a fost în protopresbiteratul Făgetului, unde abea trec peste 41. 64 în celelalte protopresbiterate variază între 43 și 64⁰/₁₀₀.

Cu privire la învățământ cel mai bun a fost în protopresbiteratul Oraviței, al Bisericii-albe, Verșetului și al Ciacovei. (Conspect. I.)

Edificii școlare corespunzătoare legii s'au zidit de non în anul trecut în comunele Călnic, Solcița și Sacoșul-unguresc.

Numărul total al școlilor noastre este 212, dintre care 197 sunt cu câte 1 clasă, 14 câte cu 2 și 1 cu 4 clase. (Conspectul II.)

Corpul didactic.

La școlile noastre elementare în decursul anului școlariu 188⁴/₅ au fost aplicați 213 învățători și 8 învățătoare, peste tot 221.

Dintre învățători au atestate de cualificațiune 177 și sunt înzestrați cu decrete definitive 176, 64 dintre învățătoare au esamen de cualificațiune 6, și cu decrete definitive sunt provădute 3.

Numărul învățătoarelor sau mai înmulțit cu 2 adică: clasa-II de școală din Caransebeș s'a prefăcut în clasă de fete, 64 la școală din Orșova s'au înființat de nou o clasă de fete. Atât în Caransebeș cât și în Orșova la clasele de fete sa aplicat învățătoare, care împrejurare a avut influință foarte favorabilă asupra cercetării acestor clase, căci s'a făcut esperința, că acolo unde la clasele de fete sunt aplicate învățătoare, atât cercetarea cât și învățământul iau un sbor foarte îmbucurătorii.

La esamenul de cualificațiune sau supus 19, dintre cari numai 9 sau promovat, 64 celelalte sau respins câte pe un an de șile. (Conspectul III.)

La fondul regnicolar de pensuni pentru învățători, după datele primite până acuma, au contribuit 131 de comune cu 9.055 fl. 14 cr. și 79 de învățători cu suma de 4.101 fl. 14 cr., peste tot cu 13.159 fl. 09 cr. Datele însă în acesta privință nu sunt încă complete, așa d. e. cele din protopresbiteratul Făgetului fiind de tot mance, nu sau putut folosi, dar pe anul viitoru se vor completa tôte.

Cât pentru numărul celor pensionați din acest fond, avem 3 învățători pensionați cu sumă anuală de câte 100 fl., două veduve ajutate cu câte 84 fl. și 2 orfanii cu câte 25 fl. la an la olaltă 518 fl. (Conspectul IV.)

În decursul anului 1885 au devenit vacante 14 posturi de învățători, dintre acestea 8 sau întregit definitiv cu învățători calificați în înțelesul legi-

lor susțătătoare, 6 s'au întregit numai provisorii. Întregirile definitive sau făcut prin alegeri conform prescrierilor statutului organic, 64 întregile provisorii sau făcut parte prin alegeri, parte prin substituirii (Conspectul V.)

În fine din Conspectul VI. se pot vedea salariile învățătoarelor după protopresbiterate, 64 după comune în conspecte separate alăturate la acest conspect.

Conferințele învățătoarelor menite pentru perfecționarea învățătorilor sau continuat cu bun succes și în anul trecut, propunându-se în ele continuarea „lecțiilor practice“ din fisică, sub conducerea comisariilor școlari pregătiți ca și în anul trecut de profesorul diriginte al institutului pedagogic în conferințe premergătoare.

Pelângă aceste lecțiuni practice din fisică, s'au mai instruit învățătorii în aceste conferințe și în purtarea socoților bisericesci după formularele cele noue introduse de Consistorii.

2. Institutul pedagogic diecesan.

La începutul anului școlariu 188⁴/₅ sau înscris în institutul pedagogic diecesan 22 de elevi și 7 eleve, la finea anului școlariu au fost 21 de elevi și 6 eleve cu totul 19 — (Conspectul VII.)

Eară pentru anul școlariu 188⁵/₆ sau primit la acest institut 33 de elevi și 11 eleve, parte pe temeiul atestatelor produse, parte pe baza esamenului de primire. (acl. b. la Conspectul VII.)

Corpul didactic.

Obiectele de învățământ la institutul pedagogic diecesan sau propus de 4 profesori ordinari, 3 extraordinari și de 2 magistri pentru muzica vocală și instrumentală, cântarea bisericescă și pentru tipic.

II. Tinerimea românu gr. or. dela alte institute de învățământ.

În școlile comunale elementare din Lugoș Verșet, Biserica-albă, Oravița-montană, și Reșița-montană, apoi în școlile elementare de stat din Caransebeș, Biserica-albă și din Panciova au fost în anul școlari 188⁴/₅ 337 de școlari români gr. or. de amândouă sexcele.

Școlile cetățenesci din Caransebeș, Verșet, Oravița-montană, Reșița-montană și Panciova, au fost cercetate de 119 învățăcei români gr. or. parte bărbătescă și femeescă.

În gimnasiul din Lugoș și cel din Panciova au fost 121 de școlari români gr. or.

În claustrul de fete romano-catolic din Lugoș și în cel din Oravița-montană s'au instruat 71 de fete române gr. or.

Peste tot în anul școlariu 188⁴/₅ au cercetat institute de alte confesiuni, respective institute de învățământ neconfesionale de pe teritoriul diecesei noastre 648 de școlari români gr. or. de ambe sexcele, adică, cu 23 mai mulți decât în anul școlariu 188³/₄.

† **Casuri de morțe.** *Traian Crăinic*, preot gr. or. în comuna Berini Comitatul Timiș, a răposat în Domnul în 9/21 Maiu a. c. — *Adolf Diaconovici*, secretariu la societatea căilor ferate priv. austro-ungare. în Reșița mont. tatăl dlui redactoriū dela „Romänische Revue“ dr. *Corneliu Diaconovici*, s'a mutat la cele eterne în 15/27 Maiu a. c. — *Dr. Carol Kokay*, jude reg. districtual în Lugos a răposat în 13/25 Maiu a. c. — *Ana Pepa* fiica preotului și as. cons. *George Pepa* din Domașnia a adormit în Domnul érași în 13/25 Maiu a. c. Fie-le țărna ușora și memoria binecuvântată.

Mulțumită publică. Presânția Sa domnul Episcop *Ioan Popasu* a binevoit pré grațios a-mi da spesele pentru existință la ascultarea sciințelor teologice pe anul școlastic 1885/6. Pentru acéstă faptă marinimosă mulțumesc ferbinte Presânției Sale rugând pe atotputintele creatoriū ca să-î îndelungescă firul vieței încă mulți ani, spre fericirea și fala bisericei și națiunei noastre. *Ilie Ciorei*, cleric în anul I.

Mulțumită fléscă. Subserisul în numele tuturor școlarilor din școlă confesională gr. or. română din Șipet, aduc cea mai ferbinte mulțumită Înalt Presânțitului și bunului nostru domn Episcop *Ioan Popasu*, carele sa îndurat a trămite prin dl. paroch local și asesor consistorial *Teodor Cioloca* pe séma noastră mai multe recvize de scris, precum și mai multe cărți faumose de cetire, ce ne-aū făcut o bucurie nespūsă. Deci pentru acest dar rogăm eu toți, precum în școlă așa și în biserică pe atot puternicul și prea bunul Dđeu, ca să daruescă pré bunului și prea demnului nostru Părinte Archieru, încă mulți ani, în deplină sănătate și fericire.

Șipet, în 10 Maiu 1886.

Simeon Cionvică,
școlariū în al 4 an.

Mulțumită publică. Comuna Jurjova este curat română de legea ortodocsă rês. însă micuță la număr. Bêtrânii nostrii, fie ertați, n'au ostenit cu nimica întru înăintarea bisericei și școléi și acel puțin ce posedem, dăteza de mai alaltă eri adecă din 1880, când s'a edificat s. biserică.

În 1882 s'a zugrăvit s. biserică. Spre scopul acésta aveam lipsă de bani. Am apelat la bunavoința poporului jurjovan și glasul n'a resunat în pustie. Sperez, că nu ne vom ostenta întru laudele nóstre, ci prin acésta dorese a escita ambițiunea și bunavoința creștinului, căci, vai! multe ne mai sânt lipsele nóstre! Ve rog deci cu stimă a da loc acestei dări de séma și mulțumită:

1. La zugravirea s. bisericei aū contribuit următorii: Todor Drugărin, jude com. în Calina cu 10 fl. v. a. Crestinii jurjoveni: Nicolae Radici fost jude com. cu 40 fl. Preotul local cu 15 fl., Strein Duma epit. bis. 10 fl., Aleesa Chêrniceanu mem. com. p. 10 fl., Treilă Brinzeiū, Aflat Lupița, Pau Cojocar, Aleesa Lupița, George Craia, Mihaiū Pană, Ilie Chêrniceanu, Petru Vuc, Todor A. Tătaru, Fiu Brinzeiū, Ion Vuc și Nicolae Ghita fiecarele cu câte 5 fl., Ion Duma Cican cu 3 fl. 50 cr., Nichită Craguia, Dum. Duma și Martin Damian fiecarele cu câte 3 fl., George Barbu, N. Radici Cosma, Josif Craguia, Sandu Duma, Martin Cotêrlă, Nicolae Giura, Pau Tătaru,

George Duma, Todor Z. Tătaru, N. Smidă, Pau Duma, Ad. Tătaru, T. Smidă, Aleesa Giura m., Mar. Isac și Ion Mutu fiecarele cu câte 2 fl., F. Petcu, D. Barbu, D. Zêicu, A. Zêicu, N. Duma, J. Giura, P. Barbu, F. Micu, F. Cotêrlă, D. Novac, T. Barbu, P. Radici, A. Isac, G. Neda, A. Chêrniceanu, P. Chêrniceanu, I. Duma, M. Brinzeiū, R. Brinzeiū, G. Laeș, E. Damian, I. Damian, I. Govêdar, A. Guțu, I. Giura, I. Lupița, M. Giura, I. Giura, Ion Giura, A. Damian, P. Duma, A. Pavlovici, T. Cioloca, I. Grubetă, M. Meilă, I. Stefan, T. Tătaru, M. Duma, Ch. Chêrniceanu, Ta. Tătaru, I. Tătaru, F. Tătaru, F. Eneșcu, M. Ţurnea, M. Tătaru, A. Topal, P. Topal, I. Almajan, I. Tătaru, P. Tătaru, I. Giura, P. Meilă, Ch. Giura, F. Tătaru, I. Mand, P. Dalea, P. Tătaru, P. Zeicu, G. Radici, E. Tătaru, A. Radici, P. Ghita, P. Maruța, N. Ciurea, P. Brinzeiū, I. Vucan, I. Duma, I. Ghita, S. Putnic, I. Radici, M. Zêicu, D. Zeicu, D. Radici, I. Duma, I. Radici, N. Radici, A. Ciurea, I. Tătaru, M. Giura, I. Chêrniceanu, A. Almajan, T. Brinzeiū, F. Radici, I. Pană, T. Pană, Toma Isac, Ion Ciurea, G. Vucan, I. Ivașeu, A. Tătaru, I. Smidă, I. Pavlovici, P. Almajan, I. Buzilă, N. Craia, I. Voina, P. Tătaru, P. Fizanda, St. Pană, A. Smidă, I. Craia, F. Marcuța, I. Putnic, P. Duma, T. Tataru, A. Giura, I. Smidă, N. Craia, Gruia P., P. Smidă, S. Tataru, Dn. Barbu, A. Damian, I. Giura, A. Isac, P. Almajan, P. Ciurea, I. Barbu, I. Craia, I. Smidă, D. Craguia, T. Tană, I. Ţurnea, N. Tismanar, I. Firanda, G. Brinzei, L. Pau, S. Almajan și Fiu Ciscu fiecarele cu câte 1 fl. Suma: 325 fl. 50 cr. v. a.

2. În luna Martie 1886 avënd s. biserică mare lipsă de steaguri (prapori) bis. sa făcut érași prin ajutoriul creștinilor jurjoveni: trei flamure fôrte frumoșe. Jertfitorii sânt:

- Crestinul Nicolae Radici mem. com. p. a donat s. bisericei un stég de mêtasă vênătă, în preț de 80 fl. v. a.
- Cr. Dumitru Pană un stég mic în preț de 30 fl. v. a.
- Un stég mare în preț de 170 fl. s'a făcut prin contribuirea creștinilor: Preotul local 12 fl., Aleesa Chêrniceanu jude com. 12 fl., Pavel Cipu învêțator 5 fl., Strein Duma epit. bis. 5 fl., Ion Vuc m. c. p. 10 fl., Nistor Duma rep. c. 10 fl., Petru Vuc r. c. 5 fl., Fiu Brinzeiū 5 fl., Treilă Brinzeiū epit. bis. 5 fl., Martin Damian jur. c. 5., Todor A. Tătaru 5 fl., Paun Ghita 5 fl., Nichită Craguia m. c. p. 5 fl., George Craia r. 5 fl., Ion Cotêrlă 5 fl., Ion Duma Cican 5 fl., Nicolae Ghita 5 fl., Aleesa Giura jur. c. 5 fl., Josif Pavlovici 5 fl., Ilie Chêrniceanu 5 fl., Aleesa Pavlovici 5 fl., Todor Z. Tătaru 5 fl., Maria Tătaru 5 fl., George Duma 5 fl., Ion Radici 5 fl., Ion Craia Mar. 5 fl., Aleesa Lupița m. c. p. 5 fl., Nicolae Giura 5 fl., Nistor Bosioc din Bêrlisce 2 fl., Adam Tătaru Jurjova 4 fl. Suma: 280 fl. v. a.

Bunul Domneđicu se reverse darurile sale asupra acestor buni creștini, cari dorind prosperarea s. bisericei,

î-și cunosc chemarea lor aici pe pământ. Învrednicescă-i Ddeu ca și pre viitorii să lucre astfel. Eu ca preotul local nu pot decât a-le mulțumi.

Jurjova, 8 Maiu 1886.

Sinesiu Bistreașu,
preot ort. român.

Statua lui G. Lazar. Dinarile din capitala și din orașele celelalte ale României au întâmpinat cu ovațiuni însuflețite, cu bucurie și mulțumire generală ziua de 24 Maiu n. în care s'a desvilit în București statua nemuritorului *George Lazar*, care acum 70 ani a fost învățătorul redesteptătoriu al fraților noștri români de peste Carpați.

Corespondințe.

Rugăm scusa acelor ddnî, cari ne au onorat cu corespondințe ce nu le am putut publica până acum din cauza inbuldărei materialului. Le vom publica pe rând toate.

Intr'una ne permitem a provoca pe ddnî restanțier cu prețul abonamentului, să binevoescă a achita cât mai curând restanța.

REDACTIUNEA.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala comunală gr. or. rom. din Bersasca să escrie concurs până la 15 Iunie 1886 st. n.

I. Emolumintele anuale sunt următoarele:

- Salariul în bani gata 300 fl.
- 6 orgii de lemne pentru încălzit;
- Cuarter corespondătoriu cu grădină de legumi.

II. Concurenții au să documenteze:

- Prin atestat că sunt români gr. or.
- Absolvirea preparandiei;
- Cualificațiunea de învățătoriu;
- Cualificațiunea limbei magiare și germâne;
- Activitatea postului de serviciu de până acum.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și subșterne petițiunea instruată conform legilor din vigore și provădute cu timbru recerut pe calea comitetului administrativ al Comitatului Caraș-Severin în Lugoș Înaltului Ministeriu reg. ung. de cult și instrucțiune mai amănat până la terminul susmenționat.

Petițiunile întârđiate nu se vor lua în considerare. Mai departe consiliul școlastic doresce, ca recurentul să se presinte în sânta biserică în o duminică seú sârbătoare pentru de a-și arêta desteritatea în cântare și tipie.

În fine se observă, că denumitul învățătoriu, pre lângă propunerea învățământului școlariu, totodată se îndatorăză a implini cu strictetă și serviciul de cântare în sânta biserică și la înmormentări.

Bersasca, la 20 Aprilie 1886.
2 Maiu

Consiliul școlastic.

Timpul sosirei și plecării trenurilor

în stațiunea Caransebeș.

(Cu valöre dela 1 Iunie 1886 până la altă dispozițiune.)

1. Trenuri de totă ziua.

a) către Timisóra:

Trenul espres	sosesc la 7 ore 10 min. dimineața.
" " "	placă " 7 " 16 " "
Trenul de persoane	sosesc la 7 ore 36 min. sêra.
" " "	placă " 7 " 48 " "
Trenul mixt	sosesc la 10 ore 5 min. dimineața.
" " "	placă " 5 " " "

b) către Orșova.

Trenul espres	sosesc la 9 ore 28 min. sêra.
" " "	placă " 9 " 34 " "
Trenul de persoane	sosesc la 9 ore 8 min. dimineața.
" " "	placă " 9 " 23 " "
Trenul mixt	sosesc la 8 ore 50 min. sêra.
" " "	placă " 4 " 30 " după amôđi.

2. Trenul expres pentru orient.

a) către Timisóra în fiecare luni și joi.

sosesc la 3 ore 1 min. dimineața.
placă " 3 " 4 " "

b) către Orșova în fiecare marți și sâmbătă.

sosesc la 12 ore 2 min. la amôđi.
placă " 12 " 8 " " "

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala comunală din comuna Var sa escrie concurs până la 15 Iunie 1886 st. n.

I. Emolumintele anuali sunt următoarele:

- Salariul în bani gata 200 fl. v. a.
- 12 metri de lemne pentru încălzit; și
- Cuarter corespondătoriu și grădină pentru legumi.

II. Recurenții au prin atestate să documenteze:

- Etatea și religiunea lor;
- Absolvirea preparandiei;
- Cualificațiunea de învățătoriu;
- Cunoscința limbei magiare, române și germâne și în fine;
- Ocupațiunea de până acum.

Recurentii au a subșterne petițiunea instruată conform legilor din vigore și provădută cu timbru recerut pe calea comitetului administrativ al Comitatului Caraș-Severin în Lugoșiu la Înaltul Ministeriu regiú ung. de culte și instrucțiune publică cel mult până la terminul susdefipt.

Petițiunile întârđiate nu se vor lua în considerațiune.

Să observă în fine, cumeă denumitul învățătoriu prelângă propunerea învățământului școlariu, totodată este îndatorat a implini cu strictetă și serviciul de cântare în sânta biserică gr. or. din loc și la înmormentări.

Var, în 20 Maiu 1886 st. nou.

Consiliul școlastic.